

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de reactie op verzoek van het lid Geurts, gedaan tijdens de Regeling van werkzaamheden van 6 december 2016, over het bericht «Kabinet wist al op 7 juli van afwijzing fosfaatplan» (Kamerstuk 34 532, nr. 96).

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	5
Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie	7
Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie	8
II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	9
III Volledige agenda	9

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie willen graag enkele vragen stellen naar aanleiding van de brief van de Staatssecretaris.

Uit de media blijkt dat de Europese Commissie al in juli heeft aangegeven dat het wetsvoorstel niet voldeed aan de staatssteun voorwaarden. Welke informatie heeft de Europese Commissie in juli gedeeld op basis waarvan het wetsvoorstel niet zou voldoen aan de richtlijn voor staatssteun? De Staatssecretaris heeft daarnaast aangegeven dat hij in september pas op de hoogte was dat het wetsvoorstel de toets niet zou doorstaan. Welke informatie is op dat moment gedeeld? En welke informatie was nieuw ten opzichte van de informatie die in juli is gedeeld? Welke acties hebben er in de tussenliggende periode plaatsgevonden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben nog veel vragen over het proces bij de totstandkoming en de gesprekken in Brussel ten aanzien van de invoering van fosfaatrechten voor de melkveehouderij. Deze leden verzoeken de Staatssecretaris onderstaande vragen individueel te beantwoorden. De leden van de CDA-fractie vragen zich sterk af of niet meer gedaan had kunnen worden in Brussel, en deze leden zijn er van overtuigd dat gezien het zeer grote belang van de Nederlandse melkveehouderij en de derogatie voor Nederland alles wat mogelijk was gedaan had moeten worden.

Kan de Staatssecretaris specifiek reageren op de zeer heldere en bondige schriftelijke antwoorden van Eurocommissaris Vestager op de schriftelijke vragen van Europarlementariër Schreijer-Pierik?

Is het waar dat de Nederlandse autoriteiten op 14 juni 2016 de Europese Commissie in kennis gesteld hebben van de geplande invoering van een systeem van verhandelbare fosfaatproductierechten voor melkvee? Zo ja, welk voorwerk was daarvoor al verricht om de invoering van fosfaatrechten soepel te laten verlopen, gezien het feit dat de invoering van het fosfaatrechtenstelsel al aangekondigd was op 2 juli 2015?

Klopt het dat op 14 juni 2016 bij het in kennis stellen van de Europese Commissie van de invoering van een systeem van verhandelbare fosfaatproductierechten voor het eerst verzocht is de potentiële staatssteunaspecten van dit nieuwe systeem te bespreken? En kan dit dan

gezien worden als de prenotificatie voor staatssteun voor de invoering van het stelsel van fosfaatrechten? Zo nee, op welke datum is er geprenotificeerd voor staatssteun?

Is het waar dat bij de eerste bijeenkomst tussen het Directoraat-Generaal Mededinging en de Nederlandse autoriteiten op 7 juli 2016, de Commissie de Nederlandse autoriteiten ervan in kennis gesteld heeft dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020?

Waarom heeft u aan de Kamer niet gemeld dat de Europese Commissie u op 7 juli 2016 in kennis had gesteld dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020 bij het indienen van de wet op 8 september 2016?

Is het waar dat Eurocommissaris Vestager duidelijk stelt dat reeds op 7 juli jl. de Nederlandse autoriteiten «in kennis gesteld» zijn dat het voorliggende wetsvoorstel niet met de richtsnoeren in overeenstemming was? Is «in kennis stellen» niet iets anders dan «problemen zien» zoals gesteld in uw brief van 6 december 2016?

Gaf de Eurocommissaris Vestager op 7 juli 2016 een notificatie zoals doorklinkt in de antwoorden van de Eurocommissaris Vestager van 5 december 2016 op de vragen van Europarlementariër Schreijer-Pierik?

Is de Staatssecretaris van mening dat Eurocommissaris Vestager onjuistheden verspreidt middels haar schriftelijke antwoorden? Kunt u inzage geven in de communicatie die er geweest is hierover om helderheid te krijgen?

Waarom is er na 7 juli 2016 nog maanden, tot eind september, gewacht en verder «overlegd», als Nederland al door de Europese Commissie helder in kennis was gesteld van de onverenigbaarheid en ongeoorloofdheid van het wetsvoorstel?

Waarom is niet geprenotificeerd voor staatssteun op 2 juli 2015, of vlak daarna bij het bekend maken van het voornemen tot het invoeren van fosfaatrechten?

Waarom is niet geprenotificeerd voor staatssteun op 3 maart 2016, toen de Kamer nader is geïnformeerd over de invulling van het stelsel van fosfaat voor melkvee?

Waarom is niet geprenotificeerd voor staatssteun op het moment dat het wetsvoorstel werd aanvaard in de ministerraad op 2 juni 2016?

Op welk moment in een traject van het invoeren van een maatregel die mogelijk gezien kan worden als staatssteun is het gebruikelijk om te prenotificeren voor staatssteun?

Kunt u aangeven waarom u in reactie op het advies van de Raad van State op 15 juli 2016 (Kamerstuk 34 532, nr. 4) niet heeft gemeld dat het Directoraat-Generaal Mededinging de Nederlandse autoriteiten op 7 juli 2016 ervan in kennis gesteld had dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020?

Waarom is niet in een eerder stadium gewerkt aan alternatieven, aangezien de Europese Commissie al op 7 juli 2016 de Nederlandse autoriteiten ervan in kennis gesteld heeft dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020?

In de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 34 532, nr. 7) ontvangen op 6 oktober 2016, stelt de Staatssecretaris «Er worden op dit moment gesprekken gevoerd met de Europese Commissie over de staatsteunaspecten die kleven aan het wetsvoorstel.» Waarom is toen niet duidelijk aangegeven aan de Kamer wat precies de strekking was van de bezwaren van de Europese Commissie en op welke elementen van het wetsvoorstel die zagen gezien het al op 7 juli 2016 bekend was dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020?

De Staatssecretaris stelt in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 34 532, nr. 27) ontvangen op 26 oktober 2016, «In de periode na 3 maart is in een zeer kort tijdsbestek het wetsvoorstel gemaakt. Al op 2 juni kon het voorstel in de ministerraad worden aanvaard. Direct daarna is het overleg met de Europese Commissie verbreed van DG ENVI naar DG COMP. De inzet was om, als de Europese Commissie tot het oordeel zou komen dat er inderdaad sprake is van staatssteun [...]». Hieruit blijkt dat de regering al, sinds 3 maart 2016, een vermoeden had bij het opstellen van het wetsvoorstel dat er sprake was van staatssteun en de problemen die daaruit zouden kunnen voortvloeien. Waarom is daar niet eerder op geanticipeerd in de richting van de Europese Commissie voor 14 juni 2016? Waarom is de Kamer niet eerder geïnformeerd over de bezwaren van de Europese Commissie? Daarnaast vragen de leden van de CDA-fractie waarom er niet eerder, in de periode tussen 2 juli 2015 en 3 maart 2016, concreet werk gemaakt is van het wetsvoorstel en het voorwerk daarvoor in Brussel?

In de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 34 532, nr. 27) ontvangen op 26 oktober 2016, stelt de Staatssecretaris «Het overleg met de Europese Commissie kreeg een onverwachte wending toen bleek dat de Europese Commissie de richtsnoeren heel streng uitlegt en toepast.» Op welk overleg wordt hier bedoeld en op welke datum heeft dit overleg plaatsgevonden?

De Staatssecretaris stelt in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 34 532, nr. 27) ontvangen op 26 oktober 2016, «Bij het opstellen van het fosfaatrechtenstelsel is onderkend dat het stelsel verenigbaar moet zijn met de staatssteunkaders. Op 3 maart jl. (Kamerstuk 33 979, nr. 108) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de concrete invulling van het eerder aangekondigde fosfaatrechtenstelsel.» Op welke data is er schriftelijk contact geweest dan wel gesproken op ambtelijk niveau of door de Staatssecretaris zelf met welk onderdeel van de Europese Commissie over onder andere het fosfaatrechtenstelsel en staatssteunkaders? Met name deze vraag is voor de leden van de CDA-fractie van zeer groot belang om een beeld te krijgen van wanneer wat is besproken en met wie.

Bij de behandeling van de begroting 2017 van het Ministerie van Economische Zaken, onderdeel landbouw en natuur, zei de Staatssecretaris: »Je gaat praten op het moment dat je een conceptwetsvoorstel hebt. Precies dat hebben we dus ook gedaan. De ervaring leert overigens dat de Europese Commissie er vaak pas in alle scherpheid naar kijkt als je een definitief wetsvoorstel hebt. Dat is in dit geval ook gebeleden. Het scherpe oordeel van de Commissie kwam namelijk pas in september, toen het

definitieve wetsvoorstel ook in de Kamer lag, terwijl we al in juni hierover contact hebben opgenomen met de Commissie.» De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris wanneer het conceptwetsvoorstel besproken is met het Directoraat-Generaal Mededinging van de Europese Commissie. De leden van de CDA-fractie vragen waarom de Staatssecretaris ook hier niet spreekt over de kennisgeving van de Europese Commissie op 7 juli 2016.

Bij de behandeling van de begroting 2017 van het Ministerie van Economische Zaken, onderdeel landbouw en natuur, zei de Staatssecretaris: «We hebben juist zo snel als we konden – op het moment dat het wetsvoorstel door de ministerraad was aanvaard – onze juristen gestuurd. Dat overleg begint altijd op technisch niveau, dus met de experts van de Commissie. De Commissie verlangt ook dat je eerst op dat niveau de besprekingen voert, van experts tot experts. Op dat moment zijn de gesprekken dus begonnen. Na de zomer, medio september, leidde dat tot de opstelling van de Commissie, waarover we nu al het een en ander gezegd hebben.» De leden van de CDA-fractie stellen vast dat de Europese Commissie aangeeft dat het wetsvoorstel ten aanzien van staatssteun op 14 juni 2016 aan is geboden aan het Directoraat-Generaal Mededinging van de Europese Commissie. Waarom wordt in bovenstaande geciteerde uitspraak de indruk gewekt dat meteen nadat het wetsvoorstel door de ministerraad was aanvaard er gesprekken zijn geweest, terwijl volgens de Europese Commissie het eerste gesprek over staatssteun pas op 7 juli 2016 is gevoerd? Was de opstelling van de Europese Commissie, in tegenstelling tot wat de Staatssecretaris suggereert met zijn uitspraak bij de begrotingsbehandeling, niet meteen al duidelijk op 7 juli 2016 en dus niet medio september?

Op basis van artikel 68 Grondwet verzoeken de leden van de CDA-fractie de regering alle memo's, verslagen en e-mails van gesprekken die door de regering en, of ambtenaren gehouden zijn met de Europese Commissie en, of haar ambtenaren over fosfaatrechten, inclusief de bijeenkomst op 7 juli 2016, voor vrijdag aanstaande 12.00 uur aan de Kamer te doen toekomen.

Verder verzoeken de leden van de CDA-fractie alle memo's, e-mails en andere documenten die de bewindspersonen, Directeur Generaal of de Secretaris Generaal over fosfaatrechten onder ogen gehad hebben tussen maart 2016 en november 2016 voor dezelfde deadline aan de Kamer te doen toekomen.

Tot slot vragen de leden van de CDA-fractie of geconstateerd moet worden dat er nog steeds problemen zijn aangezien Eurocommissaris Vestager spreekt in haar antwoord op de schriftelijke vragen van Europarlementariër Schreijer-Pierik over voortgaande «constructieve besprekingen om een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden»?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie waren verbaasd dat via Eurocommissaris Vestager enkele dagen geleden bekend werd dat van Europese zijde de bezwaren tegen het oorspronkelijk voorgenomen stelsel al in juli bekend gemaakt waren. In antwoord op vragen van deze leden naar een exacte tijdslijn van de gesprekken met de Europese Commissie en de momenten van de gerezen bezwaren, kwam immers steeds september als datum terug waarop de Staatssecretaris voor het eerst hoorde van de bezwaren die tot aanpassing van het wetsvoorstel geleid hebben. Naar aanleiding van de brief van de Staatssecretaris van 6 december jl. waarin wordt

erkend dat al in juli bewaren gerezen zijn, hebben deze leden de nodige vragen.

De leden van de D66-fractie verkrijgen graag – tabelmatig – een compleet overzicht van alle gesprekken over de wijziging van de Meststoffenwet in verband met de invoering van een stelsel van fosfaatrechten die sinds 2 juli 2015 gevoerd zijn met de Europese Commissie over dat onderwerp. Daarbij verwachten zij in ieder geval inzage in het onderwerp van bespreking van die datum, wie er aanwezig waren (of voor zover dit ambtenaren betrof: welke functies dit betrof), de rol van de Staatssecretaris bij dat overleg en de concreet uit de bijeenkomst volgende actie- en beslispunten.

De leden van de D66-fractie lezen dat er op 7 juli 2016 door ambtenaren van Directoraat-Generaal Competition (DG COMP) is aangegeven dat er problemen zijn met het wetsvoorstel in relatie tot de staatssteunrichtsnoeren. Op welk moment was de Staatssecretaris op de hoogte van de op 7 juli geuite bezwaren? Wat was toen zijn instructie aan de onderhandelende ambtenaren? Wat stond precies in de brief die van Nederlandse zijde op 15 juli 2016 gedeeld is met DG COMP en DG ENVI?

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd naar bezwaren die in juli geuit zijn, en waarin die afwijken dan wel overeenkomen van de in september geuite bezwaren die hebben geleid tot het aanpassen van het wetsvoorstel. Daartoe verkrijgen ze graag van beide communicaties van de Europese Commissie een afschrift. In welk verschil zit precies de «scherpte» die de Staatssecretaris wel in de septemberbezwaren heeft gevonden, en niet in die van juli?

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd welke beleidsalternatieven en wijzigingsvoorstellen voor het wetsvoorstel vanaf 7 juli 2016 op welk moment overwogen dan wel uitgewerkt zijn om tegemoet te komen aan de bezwaren van Europese zijde. Graag verkrijgen zij een overzicht daarvan. Zij horen ook graag waarop het vertrouwen gebaseerd was dat het voorstel in originele vorm akkoord bevonden zou worden en het wetsvoorstel vooraf aan een volgend gesprek met de Europese Commissie naar het parlement gestuurd kon worden. Dit temeer nu de memorie van toelichting slechts melding maakt van lopende gesprekken, niet van de toen reeds geuite bezwaren. Letterlijk staat er: «Op dit moment wordt met de Europese Commissie gesproken om bevestiging te krijgen van het Nederlandse oordeel dat in dit geval sprake is van staatssteun die verenigbaar kan worden verklaard met de interne markt.» Hoe kan de lezer daaruit afleiden dat op dat moment de Europese Commissie reeds gesteld had problemen te zien in relatie tot de staatssteunrichtsnoeren? Acht de Staatssecretaris de toelichting bij het voorstel volledig en adequaat vormgegeven? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom is het desondanks zo opgeschreven? Zijn er concepten van de memorie van de toelichting waarin dit anders stond? Zo ja, op wiens verzoek is die nadere toelichting over de gesprekken geschrappt?

De leden van de D66-fractie merken op dat de gesprekken met de Europese Commissie «direct na de zomer voortgezet [zijn]». Dat doet hen afvragen: waarom zijn deze gedurende de zomer niet voortgezet? Klopt het dat de gesprekken om tot een goede invulling van de staatssteunregels twee maanden hebben stilgelegen? Is dat ook de reden dat het wetsvoorstel een week (7 september om 14 september) voordat het overleg met de Europese Commissie is voortgezet is ingediend? Waarop was gegeven het signaal van de ambtenaren van DG COMP op 7 september het vertrouwen gebaseerd dat Nederland de Europese

Commissie op de eigen lijn qua interpretatie van de staatssteunrichtsnoeren zou krijgen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom de Staatssecretaris in het debat over de wijziging van de Meststoffenwet (1 december jl.) vermeldde dat «pas medio september» duidelijk werd dat de Europese Commissie het fosfaatrechtenstelsel niet als geoorloofde staatssteun wilde zien, terwijl de Europese Commissie al op 7 juli jl. aan de Nederlandse autoriteiten heeft gemeld dat het voorstel niet in overeenstemming was met de staatssteunrichtsnoeren. Waarom heeft de Staatssecretaris deze mededeling op 7 juli niet direct aan de Kamer gemeld? Waarom heeft de Staatssecretaris in het recente Kamerdebat «pas medio september» genoemd als het moment dat duidelijkheid ontstond, terwijl deze duidelijkheid er al op 7 juli was?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom op 7 juli de alarmbellen op het ministerie niet zijn afgegaan, aangezien de DG COMP meldde problemen te zien met het wetsvoorstel in relatie tot de staatssteunrichtsnoeren. Wat bedoelt de Staatssecretaris met de opmerking dat pas op 14 september «in alle scherp» duidelijk werd «wat precies de strekking was van de bezwaren»? Waarom waren meer dan 2 maanden nodig om hierover helderheid te krijgen? Waarom heeft de Staatssecretaris na 7 juli zo'n afwachtende houding aangenomen? Waarom achtte de Staatssecretaris het niet nodig om tussen 7 juli en 14 september de Kamer te informeren over deze zeer zorgelijke ontwikkelingen voor de melkveehouderij?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen de Staatssecretaris om nogmaals inzichtelijk te maken op welke momenten contact is geweest met de Europese Commissie over het stelsel van fosfaatrechten, in het bijzonder in de eerste helft van 2016. Zij verwijzen naar de opmerking in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstuk 34 532, nr. 27): «En ook in de eerste helft van 2016, toen de voorgenomen invulling van het fosfaatrechten stelsel concreter werd, hebben verschillende gesprekken met DG ENVI plaatsgevonden». Waarom is niet eerder getoetst, met name in de eerste helft van 2016, of de toenmalige concrete invulling van het stelsel van fosfaatrechten voldeed aan de staatssteunkaders? Is de verenigbaarheid met staatssteunkaders besproken in de verschillende gesprekken met DG ENVI in de eerste helft van 2016? Zo ja, op welke manier is dit ter sprake gekomen? Waarom is in de periode na 3 maart, waarin het wetsvoorstel is gemaakt, niet getoetst of het voorstel verenigbaar was met de staatssteunkaders? Waarom meldt de Europese Commissie dat zij pas op 14 juni 2016 in kennis is gesteld van de geplande invoering van een systeem van verhandelbare fosfaatproductierechten en waarom heeft de Staatssecretaris pas toen verzocht om de potentiële staatssteunaspecten van dit nieuwe systeem te bespreken? Hoe staat deze opmerking van de Europese Commissie in verhouding tot de eerder vermelde gesprekken met DG ENVI in de eerste helft van 2016, waarin ook is gesproken over «de voorgenomen invulling van het fosfaatrechtenstelsel» (Kamerstuk 34 532, nr. 27)?

Deze leden lezen in de nota naar aanleiding van het nader verslag bij de wijziging van de Meststoffenwet dat de Europese Commissie heeft medegedeeld dat bij de introductie van het fosfaatrechtenstelsel sprake is van staatssteun en dat de Commissie de richtsnoeren heel streng uitlegt en toepast. Waarom is dit niet al in de eerste helft van 2016 geconstateerd, zodat nog tijdig bijgestuurd had kunnen worden? Heeft de DG ENVI dit in

de gesprekken in de eerste helft van 2016 al medegedeeld? Waarom is de DG COMP niet eerder betrokken bij de vormgeving van het wetsvoorstel?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom pas op in juni 2016, meer dan een jaar na de aankondiging, pas een wetsvoorstel formeel door de ministerraad is gegaan en ingediend is bij de Europese Commissie. Bovendien is pas in de periode na 3 maart 2016 in een zeer kort tijdsbestek het wetsvoorstel gemaakt. Waarom is niet al ruim voor 3 maart, bijvoorbeeld direct na de aankondiging van het stelsel (juli 2015) begonnen met het maken van een wetsvoorstel, zodat het proces eerder afgerond had kunnen worden? Erkent de Staatssecretaris dat de tijdsdruk en de onduidelijkheid op dit moment grote risico's voor het behoud van de derogatie hebben opgeleverd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie met grote verbazing kennisgenomen van de Kamerbrief over de berichtgeving inzake de Europese afwijzing van de fosfaatwet. Deze leden hebben verschillende vragen en ontvangen graag op alle specifieke vragen een antwoord.

De Staatssecretaris gaf tijdens het debat vorige week aan dat pas medio september duidelijk werd dat de Europese Commissie het fosfaatrechtstelsel niet als geoorloofde staatssteun wilde zien. Hoe is dat te rijmen met het feit dat eurocommissaris Vestager aangeeft dat de Commissie de Nederlandse autoriteiten op 7 juli 2016 «ervan in kennis gesteld [heeft] dat de voorgestelde regeling niet in overeenstemming was met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014–2020»?

Waarom was er niet voor gekozen om op 2 juli 2015 naast DG ENVI ook DG COMP te informeren over het voornemen om verhandelbare fosfaatrechten in te voeren?

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (d.d. 7 september 2016) staat: «Op dit moment wordt met de Europese Commissie gesproken om bevestiging te krijgen van het Nederlandse oordeel dat in dit geval sprake is van staatssteun die verenigbaar kan worden verklaard met de interne markt.» De leden van de SGP-fractie horen graag waarom de Staatssecretaris de toen bekende bezwaren van de Europese Commissie verzwegen heeft.

Waarom heeft de Staatssecretaris, gelet op de hoge tijdsdruk, de Kamer na 14 september 2016 niet per ommegaande geïnformeerd over de definitieve afwijzing door de Europese Commissie?

Wil de Staatssecretaris de brief/notitie met argumentatie waarom de oorspronkelijke fosfaatwet volgens Nederland wel verenigbaar is met de staatssteunrichtsnoeren die op 15 juli 2016 met DG COMP en DG ENVI is gedeeld, naar de Kamer sturen?

De Staatssecretaris schrijft dat na 14 september 2016 pas in alle scherpheid duidelijk was wat precies de strekking was van de bezwaren van de Europese Commissie en op welke elementen van het wetsvoorstel die zagen.

Kan de Staatssecretaris precies aangeven wat ten aanzien van de verschillende bezwaren en elementen na 14 september duidelijk werd, wat daarvoor nog niet duidelijk was?

Kan de Staatssecretaris precies aangeven wat de Europese Commissie op 7 juli 2016 in heeft gebracht?

Heeft de Europese Commissie al rond 7 juli 2016 door laten schemeren dat ze het fosfaatplafond niet als Unienorm beschouwt?

De leden van de SGP-fractie ontvangen graag een uitgebreid feitenrelaas. Wil de Staatssecretaris met betrekking tot de periode vanaf 3 juni 2016 tot op heden per week aangeven op welk niveau (technisch, hoog ambtelijk respectievelijk Staatssecretaris) contact is geweest met DG ENVI respectievelijk DG COMP, inclusief het DG-niveau, wat daarbij besproken en gewisseld is, hoe de verschillende niveaus op het ministerie daarover geïnformeerd zijn, en welke acties daarop ondernomen zijn? Enkele afgeleide vragen daarbij zijn in de volgende alinea opgenomen.

Wanneer is de Staatssecretaris persoonlijk op de hoogte gesteld van het feit dat DG COMP op 7 juli 2016 aangaf dat het voorgelegde fosfaatvoorstel niet in overeenstemming is met de staatssteunrichtsnoeren? Wanneer was het ministerie op hoog ambtelijk niveau op de hoogte van het feit dat DG COMP op 7 juli 2016 aangaf dat het voorgelegde fosfaatvoorstel niet in overeenstemming is met de staatssteunrichtsnoeren? Is voor 14 september 2016 op hoog ambtelijk niveau contact geweest met DG COMP over het wetsvoorstel? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? Heeft de Staatssecretaris voor 14 september 2016 persoonlijk contact gehad met DG COMP over onderhavige kwestie? Is er tijdens de zomervakantie (na 15 juli 2016) overleg geweest met DG COMP over onderhavige kwestie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vaak? Is de Staatssecretaris tijdens de zomervakantie op de hoogte gehouden van ontwikkelingen ten aanzien van het onderhavige dossier? Waarom heeft de Staatssecretaris er, gelet op de hoge tijdsdruk en het enorme belang van het wetsvoorstel, niet voor gezorgd dat na 7 juli 2016 direct ook werk werd gemaakt van een alternatief voorstel? Heeft de Europese Commissie al expliciet aangegeven dat het rond 13 oktober jl. gewijzigde wetsvoorstel wel in overeenstemming is met de staatssteunrichtsnoeren?

De leden van de SGP-fractie hebben nog een vraag over het fosfaatplan voor 2017. Verschillende zuivelbedrijven trekken zich terug omdat de Staatssecretaris niet garant wil staan voor eventuele claims. Erkent de Staatssecretaris dat hiermee het fosfaatplan op de tocht staat? Is hij alsnog bereid toe te zeggen dat hij eventuele claims voor zijn rekening neemt?

II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

III Volledige agenda

Reactie op verzoek van het lid Geurts, gedaan tijdens de Regeling van werkzaamheden van 6 december 2016, over het bericht «Kabinet wist al op 7 juli van afwijzing fosfaatplan. TK 34 532, nr. 96 – Brief regering d.d. 06-12-2016, Staatssecretaris van Economische Zaken, M.H.P. van Dam.